

NHỮNG NGƯỜI MÀ TA ĐÃ QUÊN D.L.

Phim giả tưởng ăn khách nhất đến nay vẫn là Star Wars.

Có người xem Star Wars trên 250 lần. Phim giả tưởng không hoàn toàn chỉ giải trí trẻ em. Khoa-học dùng ý kiến Star Wars chế tạo vũ khí, y-khoa dùng phương cách Star Wars trị bệnh. Sống trong xã-hội đầy chuyện giả tưởng như vậy, tôi không khỏi bị ảnh hưởng.

Hôm nay thử viết một chuyện giả tưởng, mong không là một bài nhảm chán. Đặt trí óc nhỏ nhen của tôi vào tâm hồn của những người phê-bình Việt-Nam Cộng-hòa: "Những người mà ta đã quên"; để suy ra những ý nghĩ thâm kín của họ. Sự thật có thể là đau đớn, ô chề hỗn và cao, cả hơn tưởng tượng của tôi gấp trăm gấp ngàn lần.

Đúng ra phải viết cả hai mặt: cái đau thể xác và cái đau tinh thần. Cái đau thể xác thì chắc là không bứt nạo tả được. Nhờ lại chuyện một sinh viên VN thân công được dân cảnh trong một cuộc phong vận về thuyền nhân xin tỵ-nạn. Anh ta nói "Tôi đi SURFING (trượt nước biển) nhiều tôi biết, ai bảo vượt biển là KHÓ?", nếu cần ta có thể uống nước biển được kia mà.

Do đó, vì sợ chuyện giả tưởng này trở thành chuyện của thằng khùng, xin quý bạn chờ thông qua phần đau thể xác.

Vietnam 1960-1965. - Tôi là phê-bình A, xe lôi chở người mua gánh bán búng từ Cai-Lay vào Mỹ-An bị giết mìn. Tôi có bốn phần truy kích địch, bị thương và trở thành thương phế-bình.

Tuy tàn phế, tôi vẫn có ý nghĩ, những ước muốn của người trai bình thường. Tôi mở được học thất nhiều, được dỗ vào trường công chánh. Tôi học ngay, học đêm, ăn tiêu dè sẻn, không lêu lổng bê tha để giết được mạnh bằng. Mặc dù xã-hội hay ghét chửi, chê bai trí thức nhưng trên thực tế thì ngược hẳn. Dân biểu, nghị-sĩ, nghị nhà lá, nghị nhà ngói, nghị ô tô, nghị xích lô mở miệng là chê bai chửi bới trí thức để kiếm phiếu của dân ngu. Vậy mà con họ, họ vẫn cho đi học, vẫn xoay mọi cách cho chúng xuất ngoại để sau này trở nên những "đại trí thức".

Ra trường tôi xin được bổ nhiệm về một tỉnh nhỏ làm trưởng ty Công-chánh. Tôi sẽ làm đường, làm cầu, làm nhà máy nước, làm chợ với những phương tiện thô sơ của quốc gia. Tôi sẽ cưới một cô gái thôn quê thật mỹ miều, thật hiền lành. Vợ chồng tôi rất thương yêu nhau. Chúng tôi sẽ có một trai, đến tuổi nó cấp sách đi học. Trời mưa nó phải dầm mưa đến trường như các bạn nó. Với kiến thức của tôi, tôi sẽ dạy nó mỗi đêm, tránh cho nó cái khổ "không hiểu không biết hỏi ai". Cha mẹ tôi đã già, nay đau mai yếu. Tôi sẽ lo chạy chữa. Nếu có bệnh gì thì đó là tai y-khoa chưa tiến bộ; tôi sẽ không có mặc cảm bất hiếu.

Nhưng không, đó chỉ là giấc mơ. Thực tế không phải vậy, thực tế sợ sệt trước mặt đây: tàn phế, tôi là gánh quá nặng cho gia đình. Cưới vợ chắc chắn là không được rồi. Mặc dù nhu cầu yêu đương, nhu cầu sinh lý vẫn mãnh liệt trong người tôi. Cha tôi đã già mà những lúc tôi đi về sinh, tắm rửa người phải phụ tôi. Mai kia ông chết đi thì vấn đề này tôi phải giải quyết ra sao? Mẹ tôi mua táo bán tần, bà chết đi chắc là tôi phải chết đói.

Phụ cấp chính phủ ra sao, lương phê-bánh chúng nào lập? Mọi việc còn đang đang nghiến cừu cừ. Cày bừa, buôn bán, tàn phế như tôi là không làm được rồi. "Có anh thượng binh chống nạng cày bừa!" đó là câu hát mà tác giả là người chưa từng đi cày mà cũng chưa từng chống nạng. Tay chân đầy đủ xương ruộng miền Nam, bùn lên đến gối rút chân không lên ruộng hồ gì một chân nột nạng bùn sẽ lên đến ngực là ít!

Trong khi đó, có bao nhiêu kẻ đã thực hiện giấc mơ của tôi một cách quá dễ dàng. Có phải tôi đem thân xác ra để bảo vệ an ninh để họ thực hiện giấc mơ đó không? Nếu đúng vậy tại sao có kẻ được quyền hưởng lợi trên sự hy sinh của tôi? Những người được bảo vệ đó có giây phút nào nghĩ đến sự hy sinh của tôi không? Tôi nghĩ là không vì đi đâu cũng thế, vào chợ vào tiệm ăn mọi người nhìn tôi với một ánh mắt ái ngại. Ngay cả bà con quen thuộc, mỗi khi gặp là họ cảm thấy như tôi sẽ xin tiền hay mượn tiền. Có phải đó là bất công của xã hội hay là người ta

có số ? Nếu mai đây, các cuộc quấy rối như vậy tàn lụi đi, thanh bình trở lại thì chắc những bất công này xã-hội sẽ giải quyết. Nếu mai đây, chiến tranh nổ lớn ra, xã-hội có thời giờ có phương tiện để giải quyết không ? Những người như tôi sẽ nhiều lên, những nỗi lòng như của tôi sẽ được nói lên, được phổ biến rộng ra; chúng đó nhưng gì sẽ xảy đến ? Trên quân dịch, mạnh được yếu thua, khôn nhờ dại chịu, đã kim ngân phá luật lệ ... v v ..

Vietnam 1965-1970

Tôi là phê-bình B, Cuộc chạm súng ở Xoài-hốt, làm tôi trở thành phê bình.

Tháng Hai trước kia học cùng tôi một lớp. Nó giỏi nên vào y khoa còn tôi đi Thu-đức, Ra trường ít năm tôi đóng lon trung-uy thì nó đã là bác-sĩ, phong mạch ở Trần-quy-Cap. Mình đi lính dài dài, xin giải ngũ hoài không được còn nó thì hoãn dịch cùng dài dài không biết vì lý do gì. Gặp nhau, không lẽ tôi gọi nó bằng mày, tôi phải kêu nó là Bác-sĩ, nó kêu tôi là Trung-uy. Nó có vẻ bản lĩnh. Tay bắt mặt mừng rồi vội vàng lên xe tải xe lái đi. Hai cuộc đời hai thái cực. Một người thân thể ven lãnh đưa tay ra là hùng lấy tiền như trên trời rớt xuống ; không què chân, không cụt tay mà đi đâu là có kẻ đưa người đón, chut chut là lên xe xuống ngựa.

Còn tôi thôi khỏi bàn tới. Nếu nói là thời chiến, ta không cần đến Bác-sĩ, Ky-sử thì quả ư là sai lạc. Tuy nhiên tại sao có những người phải hy sinh cả cuộc đời của mình có khi cả gia đình cả hạnh phúc của mình để bảo vệ kẻ khác sống trong giàu sang nhung lụa ?

Lấy cuộc đời "giàu sang mà tàn phế" đổi cuộc đời "nghèo nàn mà nguyên vẹn", chắc chắn là tôi sẽ chọn "nghèo nàn mà nguyên vẹn". Tại sao xã hội ta lại được tổ chức để có sự "giàu sang mà nguyên vẹn" bên cạnh cái "nghèo nàn lại thêm tàn phế ?"

Thằng Huy, con thường-gia nhập cảnh xe gần mấy Đức, nó học hành có ra cái thông chế gì đâu mà đầu tú tui hàng tới ư. Được học bổng xuất ngoại. Tụi Công-sân mọc mỗi rạ mớ, chửi tùm lùm, nào là gia đình nó là nạn nhân của tham nhũng, nào là quân đội thiếu kỷ-luật, nào là chính mắt nó thấy này thấy nọ Tại sao xã hội ta định nghĩa chủ "tham nhũng" một cách quá ư là trẻ con vậy ? Một cảnh sát "chim bay cò bay" tếp riu năm ba chục bạc thì bị kẻ như lam "hủ thui" chế độ về tới "ăn bản" trong khi đó thường-gia trông, treo để lỏi cả triệu bạc thì gọi là nạn nhân ? Bất tên du học kia về, cho giữ chức cảnh sát "chim bay", cho tham nhũng tếp riu một cách hợp pháp thủ hồi hân có chịu không ? Tôi nghĩ là ta hãy lấy tổng lợi tức của quốc gia, chia cho đầu người gọi là lợi tức trung bình. Thời chiến, ai sống trên mức trung bình đó là bất chạnh rồi. Cái vô lý nhất là tại sao tôi và đồng đội tôi phải hy sinh thân xác, hy sinh tính mạng, hạnh phúc của mình, của gia đình mình để bảo vệ cho gia đình nó sống sung sướng yên lành để rồi chửi chửi chúng tôi, đâm sau lưng chúng tôi ?

Vợ tôi bán trái cây, để xem làm mỗi tạm qua ngày. Cha tôi già lắm như cầu ít nên cùng đó. Mỗi sáng dậy sớm, ông đi chửi đến trưa trát mới về. Thỉnh thoảng xách về một gói thuốc lá hay một lít rượu giải sầu. Ngày kia vợ tôi về nói thấy cha tôi dẫu gây dẫu nòn dưới công-tổ nước trong ngõ hẻm. Nó để ý nhiều ngày đến thấy vậy. Tại sao ông không đem về nhà mà lại phải dẫu ? Thôi rồi ! Tôi hỏi vợ tôi thỉnh thoảng có cho ông tiền không thì vợ tôi lại tưởng là tôi lãnh phụ cấp tôi cho ông ! Trời ơi, sao cha người ta đi dẫu đi đó, Vũng-tầu, Đà-nẵng, đi chưa chiến, đi nhà thờ chửi còn cha mình lại phải như vậy ? Tôi muốn nghĩ thêm nữa những nước mắt đã trào dâng. Nhớ lại cảm nang y-khoa thường khuyên người áp xuất máu cao không nên nghĩ về bệnh mình vì càng nghĩ càng lo, mà càng lo thì áp xuất càng lên cao, bệnh càng nặng. Hay là ta cứ dùng phương pháp này xem sao vì bệnh đã hết thuốc chữa !

Vietnam 1970-1974

Tết Mậu-Thân Việt-cộng tràn vào Huế hành quyết tập thể hàng ngàn đồng bào. Sau 15 năm trong quan đội chỉ số say một giây tôi trở thành phê-bình. Năm quân y viên gần một năm trường bao nhiêu là chuyện "thiện ha" tuy kho tin nhưng có thật.

* Tháng kia bị thưởng ở đầu, cuối mai cuối hoài, đừng chut là cuối ngát ngát, cuối man dai một cách đáng sợ.

* Tháng khác cũng bị thưởng ở đầu lại trở nên cam, muốn nói chuyện phải lấy gạch viết xuống đường. Có tháng bị thưởng sơ sai ở chân mà năm cả hai ba năm

vấn chưa lạnh. Người ta bảo là nó sợ lạnh thì phải trở ra mặt trời nên nó lên hức cần sa để cho đúng lạnh nữa. Không biết có đúng không?

* Cách giởng tôi vài bước, có Đại-uy bị cụt một chân, vợ ông vừa thăm buổi trưa rồi ra về không ai chú ý vì là chuyện thường. Chiều lại, ông đem ra 1 bó bạc toan giấy 500\$ lấy hộp quet đốt khói khói, phóng độ vài chục ngàn. Ông vừa cười vừa giỡn như không không mà nước mắt vẫn ào ào bên má. Ít hôm sau tôi biết rằng ông đã mất chân mà ông không còn là dân ông nữa. Vợ vào thăm lần cuối để lại một gói tiền và một lá thư vĩnh biệt "em đường em". Lúc đó ai cũng cảm thấy thương tâm cho Đại-uy và nguyên rủa người dân ba bắt lương kia. Tôi là người hàng nhất trong đám, đã tuyên bố nếu vợ tôi như vậy, tôi sẽ tìm bán cho một phát rồi tự tử luôn. Sau này gặp lại Đại-uy trong một quán nước, nhắc lại tình đồng viên nam náo, ông ta ngồi triết lý cho tôi mấy tiếng đồng hồ:

Vợ chồng nhà VIT kia nghèo nàn, sống hăm hiu trong ngõ hẻm, có rau ăn rau, có cá ăn cá đó là phải đạo trời, đó là thói bình. Vợ chồng nhà GA nó đi biển tàu chim, cá hăm đều không biết lội. Vậy ta nên khuyên họ hay ồm nhậu mà chết hay nên khuyên họ mạnh ai nấy tìm cách lo thân? Lời khuyên nào đúng hơn? Chọn bừa một lời khuyên nào đó, rồi dựa trên cái luận lý "thối bình" mà chiến tranh đã làm lỏng lẻo đến tận gốc; để lý luận rồi cho đó là đúng tuyệt đối. Ai nói ngược là sai, là vô luận, là phản đạo lý! Đó đích thị là hành động thông thường nhất của các nhà lãnh đạo tinh thần và của những thằng ngu xuẩn. Cho chúng vào trường hợp nhà GA kia thì ta sẽ thấy chúng hành động ra sao. Thiên hạ trong trường hợp vợ tôi, mười người hết mười, sẽ hành động như nó. Họ may mắn không bị trường hợp đó, đang lý ra họ phải thương nó, đang này họ lại chửi rủa nó, bêu xấu, đem pha nó với mục đích duy nhất là để được người xung quanh tăng bậc lên là cao thượng là quý phái.

Tôi không trách vợ tôi gì cả. Biết bao nhiêu người nói thương tôi, tội nghiệp tôi mà có giúp đỡ tôi gì đâu trong khi vợ tôi là người cuối cùng trên đời đã tặng tôi một số tiền lớn. Số tiền đó do mồ hôi và nước mắt của nó chớ tôi đi lính như anh, thì làm gì mà có tiền.

Con người trời sanh ra có bộ óc để phân biệt, phân xét phải trái trước khi hành động. Nhờ trí óc con người biết tình yêu vợ chồng, tình yêu đồng loại, danh dự, tự cách, do đó con người mới kết luận là "NGƯỜI HON THU". Nhưng cũng nhờ bộ óc đó con người mới biết mưu mô chém giết nhau, biết đem pha buổi mọc, để hạ danh dự, tự cách người khác để tăng phẩm giá của mình. Với một luận lý sơ đẳng, mộc mạc nhất, ta cũng phải kết luận là "NGƯỜI THUA THU". Có bao giờ cọp giết cọp, rắn cắn rắn, nai chửi nai đâu? Thỉnh thoảng ngó buồn tôi thấy nhiều người không có tư cách tối thiểu của loài cầm thú.

Phật sinh ra là hoàng-tử, ông đã nghĩ ra luận lý của nhà Phật. Chưa được phép van nài của Đấng Chúa Cha ông đã nghĩ ra luận lý của Thiên-chúa-giáo. Các luận lý nguyên thủy đó, đã được phát minh ra từ ngàn xưa do những tặc gia mà đời sống đã được qua ưu đãi; chắc chắn không phù hợp trọn vẹn với chúng ta. Người đời sau đã sửa các luận lý nguyên thủy đó rất nhiều, đã mặc cho chúng nhiều lớp áo để phù hợp với kỷ nguyên của họ. Cái mà tôi trách là chiến tranh đã có trên 20 năm rồi mà xã hội ta vẫn chưa thực tình van chửa chấp nhận một luận lý đã chiến cho cuộc sống hàng ngày.

Ông còn nói nhiều, nhiều nữa. Tôi ngấm ngấm không biết ông có chửi tôi là "Không bằng con thú hay không?"

Đó là chuyện thiên hạ.

Chuyện của tôi thì cũng bẽ cả đầu "Chuyện người thì sang chuyện mình thì quang". Con gái lớn tôi có người rủ đi làm thu-ngân-viên cho một bar. Nó lơ lơ lăm lăm. Tôi bảo thì nó da da vàng vàng rồi đầu cũng vào đó. Mấy thằng bạn nghèo của tôi, cũng có con đi làm thu-ngân-viên, tính ra cả chục đứa. Tại sao họ cần thu-ngân-viên nhiều vậy? Tiền bạc là huyết mạch, nếu không là người nhà hay không có tiền thì chán thì làm sao giữ kết được? Tôi nghĩ lắm. Tôi nghĩ nhiều rồi không dám nghĩ tiếp nữa. Con mình nó có nhu cầu của nó. Cái nhu cầu tối thiểu là ăn no mặc ấm, tôi không cần cấp được thì phải để nó tự lo chớ. Luận lý chỉ có khi nào nó bùng nổ thôi. Trường học đã dạy ta: "Không có nghề nào là hơn cả chủ có người hèn mà thôi". Trường học đâu có dạy "Không có nghề nào hèn cả ngoài trừ các nghề sau đây". Thế sao ra đời ta đạo ngược lại vậy? Kể si trời cho trí óc, người nông trời cho sức khỏe, công

nhân nhờ khéo tay, thưởng gia nhờ vốn liếng, tu hành nhờ mồm mạp có ai chịu bởi chế cuối gì đâu? Thế sao "bàn tròn nuôi miệng" lại là một dịch vụ bị liệt vào hàng cùn đĩnh làm nhờ nhờ xã hội? Luật pháp bắt bỏ, luân lý chối bởi, đạo giáo khuyến răn; nhưng từ tạo thiên lập địa đến giờ có ai đưa tay ra làm một điều gì có ích lợi thực tiễn cho những người đó đâu? Tất cả những lời dạy bảo, khuyến răn của xã hội, của luân lý chỉ có một ý nghĩa duy nhất là "Đừng làm nghề nhờ nhờ đó"; may có đôi, có bệnh thì may cứ chết đi, cha mẹ chi em may có đôi, có bệnh thì cứ để họ chết đi. Nếu may có can đảm đó thì chúng ông đây sẽ thưởng mấy một lời khen: người trong sạch, người đang kinh trọng. Những danh từ trống rỗng đó có làm no bao tử được không? Có làm lành bệnh được không. Những "con nhà lành" kia chắc chắn là cha mẹ nó phải tham những phải gian thương, phải cho vay cắt cổ hay nói tắt là phải "ăn cướp" để cho con mình được tiếng thơm. Nếu cha mẹ chúng là phe-binh như tôi thì chắc chắn chúng sẽ như con tôi không không kém!

Cách nay mấy trăm năm, cụ Nguyễn Du không lên án Thụy-Kiều, các nhà binh luân văn chương có chê là cụ thiếu đạo đức đâu? Hay là hôm nay con người đã trở thành ...
.... đạo đức giả hết?

.....
Saigon đẹp lắm! Saigon ới! Saigon ới!

Về Saigon là cả một trời thanh bình, tự do và thịnh vượng. Đi đâu thì đi, làm gì thì làm, ăn gì thì ăn, chối ai thì chối. Gạt bỏ những ưu tư phiền muộn trong lòng, tôi nghĩ là sự hy sinh của mình để cho dân được sung sướng như thế là đáng lắm.

Những dân da vào chi tiết mới biết mình đã lầm to. Trong cái thanh bình, tự do, thịnh-vượng đó người Saigon đã làm gì? Tóm tắt có thể nói đã số thì trăm lạng với một thiếu số ôn ào, đã số lo lạng cho cái sống còn của mình với một thiếu số đâm sau lưng chiến sĩ. Nếu bạn cho tôi là khe khát, nhớ ơn thì tôi xin giải thích.

Đã số trăm lạng. Trong cơn gió lốc chiến tranh ai cũng phải tự hỏi "Mình sẽ chết làm sao? Mình chết đi thì vợ con mình, cha mẹ mình sẽ ra sao? Nếu rủi ro trở thành phe-binh thì làm sao sống?" Do đó, tất cả cái tính khôn, cái sức lực của con người được mang ra dùng triệt để vào việc bảo vệ sinh mạng của mình, của gia đình mình, để dành dụm một gia sản càng lớn càng tốt hậu mai sau, một ngày nào đó có mà chi dùng. Những việc họ làm có thể là chánh, có thể là tà nhưng họ vẫn biết trong khi họ giải quyết vấn đề sinh tồn của họ thì có nhiều người đã thay họ chết ngoài chiến trường. Do đó họ trăm lạng đi. Quyền lo mạng sống của mình lo hạnh-phúc của mình là quyền linh thiêng của con người.

Những kẻ sẵn sàng hy sinh hạnh phúc của mình, của gia đình mình chắc chắn là những kẻ sẵn sàng hy sinh hạnh phúc của bạn của gia đình bạn. Tôi không mãi mãi thắc mắc về những người này vì nếu trong trường hợp họ, tôi sẽ làm như họ.

Những chuyện như phe-binh kia thấy bà lớn vào tiệm may một áo dài, trả công 5000\$, đến xin tiền, bà liền bỏ đi hay là vào tiệm ăn xin tiền khách bị chủ muốn du đảng đuổi ra. Đó là những bức mình nhớ nhói đối với tôi.

Thiếu số ôn ào là một vấn đề đáng suy ngẫm: vì đó là những kẻ đâm sau lưng chúng tôi.

Chính trị: Tự đối lập đến gia nô tự cho mình lương gấp 10 lần chúng tôi mới làm chính trị mới. Ngồi xa lông, ngồi phòng trà chế tướng này đánh giặc đó, sự đoán kia đánh sai, phải tiến thế này, phải lùi thế kia thì đầu ra nông nổi. Kẻ đối trung lập thành phần thứ 8, thứ 9, tự cho mình là có tài thời tiêu như Trương-Lương, chỉ thời lên một lúc là tự cộng-sanh khóc rí rí, vác AK về Bắc hết. Có kẻ làm chính trị để chạy áp phe, có kẻ làm chính trị để xuất ngoại, để trốn lính. Có kẻ dốt qua không lẽ làm nghị gặt hoai, để nghị bắt cầu sắt trước chỗ Saigon cho bộ hành leo lên chơi!

Không một chính trị gia nào, một đảng phái nào có một đường lối chống Cộng hủi hiệu. Họ quan niệm đánh giặc đã giao cho quân đội rồi, thua là tại quân đội mà ăn thì nhờ họ. Mỗi khi mở miệng ra thì tôi là đại diện cho dân mà, tôi làm luật để bảo vệ người dân mà! Không biết ông có nghĩ rằng nếu không có quân đội trấn biên cương thì các luật của ông sẽ được tang trữ vào Sở Về sinh đó-thành. Ôi tào lao và xoi thịt. Thượng vàng hạ cám!

Tu hành: Tự do tin ngưỡng là tự do văn bản của con người không ai cái được. Nhà thờ chưa chiến mọc lên như nấm. Tu viện nào cũng được nở rộng thêm, nơi lớn ra vì

thiền nam tiến nữ ngày càng đông. Thấy, cha đi xe bong loảng, các bà các cô hốt soạn đeo đi muốn không nói theo quạt theo hầu, Tu là thời trang mà lỳ. Tung kinh niệm Phật cầu Chúa cho non nước được thanh bình, cầu cho trung áp phe, cầu cho kiếp sau sung sướng hơn, lên thiền đang đứng xuống địa ngục, Thế là thái giới, thế là tiền bạc đổ vào đó. Các nhà lãnh đạo tinh thần cũng rất thức thời tự kêu mình là thầy, không còn xưng là bản đạo, bản tăng nữa.

Căn lạng phê-bình Thu-đức chúng tôi có một ngôi Chùa nghèo, rớt mồng tơi. Không ai thêm đèn, chùa chỉ có một ông sai thôi mà áo vá không biết bao nhiêu miếng. Hay là Chùa đất Phật đất không linh thiêng? Hay là tu hành là một ngành mới của thương mai? Có thi tử, có đẹp lão, có ăn nói khéo léo mới đắt hàng?

Tại sao có kẻ giàu đến độ tiền không biết làm gì cho hết phải đem đầu tư cho kiếp sau. con có kẻ lại nghèo xơ nghèo xác đến độ chiều nay không biết lấy gì để ăn? Chang Sinh-Ba trong chuyện " 1001 đêm " vào sanh ra tử không biết bao nhiêu lần mới được sung sướng. Những người ta thấy đó, họ có vào sanh ra tử đâu? Những người phải vào sanh ra tử như chúng tôi thì lại nghèo đói. Xả hội ta vô lý hơn cả chuyện " 1001 đêm " chăng?

Thế rồi xuất ngoại hành hương buôn lậu, thế rồi đi Nhật xin chủ ký khách qua đường yêu cầu miền Nam chấm dứt chiến tranh tự về.

Thế rồi bản thổ xuống đường. " Tôi biết thầy tôi từ lúc ông mới lên 5, ông đã xuống tóc đi tu Chup mũ là bấy. Ai đứng đến thấy tôi là phải bước qua xác chết của tôi .. v v ". Ôi bao nhiêu ngôn ngữ anh hùng đã được thốt ra. Những thằng cui hủ như tôi lại nghĩ khác.

- Nếu bản thổ xuống được đường môn Hồ-chí-Minh, khuyến cán bộ quảng tác đan vô rừng rồi về Bắc, dùng pháo kích búa bãi vào thành phố thì hay biết mấy, thì được phước biết mấy. Lên thiền đang là cái chắc!

- Tam tứ kinh đã dạy " Nhơn chi sở tánh bản thiện ". Lúc 5 tuổi thì ông là người hiền lành là đúng rồi!

- Cho tôi chọn cao đầu đi tu để xách động quân chúng với cầm mìn nhảy vào chiến xa thì bạn đã biết tôi sẽ chọn gì?

- Giảng đạo hữu hiệu nhất là khuyến ác quý làm lành, khuyến ăn cướp đừng ăn cướp, khuyến sát nhân đừng sát nhân. Khuyến bảo người lành nên làm lành, người không sát nhân đừng sát nhân quá ư là vô ích. Những kẻ cướp, những kẻ sát nhân các thầy các cha đều biết chúng ở đâu rồi sao không đến giảng cho chúng nghe, sao cứ theo người hiền lành mà giảng hoài vậy. Chắc chắn Phật và Chúa không hành động mâu thuẫn với các cha nội này.

Ôi!

Học hành:

Nhớ lại khi còn ở quân trường, bài vở học ngày học đêm gần chết không hết. Tại sao các đại diện sinh viên có thời giờ học hành làm chính trị chính em ngày này qua ngày khác? Không lẽ học đại học dễ hơn học quân trường? Có những đại diện sinh viên " muốn năm " là tại sao? Sorti lateral là bi đống viên thì tại sao vẫn được hoãn dịch đều đều. Chủ tịch tổng hội lên nghị-sĩ không mấy chốc kẻ ra cũng là một nghề hay. Biểu tình chống đối thì hàng sảy, nhập ngũ, thậm chí chiến trường thì cút hết. Nhạc phản chiến loan lên, ai cũng thích hát.

Sinh viên là rường cột của nước nhà, là trẻ trung, là lý tưởng. " Một ngàn năm đô hộ giặc Tàu, một trăm năm đô hộ giặc Tây, ông ba ta đã hy sinh bao nhiêu thanh mạng để giải phóng đất nước khỏi ách nô lệ ngoại bang. "

Hôm nay ta đã chết gấp chục gấp trăm lần số đó. Dịch gọi là giải phóng miền Nam thì ngoại bang là ai? Quân Tàu chết ở sông Bạch-Đằng chúng ta tự hào về thành quả đó. Dân miền Nam bị tàn sát ở trần Mầu Thán chắc là địch cũng tự hào về thành quả đó.

Tại sao Trung Hoa lúc địa và Trung Hoa quốc gia; Đông Đức và Tây Đức không đem thế. Đó là những việc mà sinh viên phải nói lên cho người dân biết, cho thế giới biết. Đảng này không. Nói lên bị cho là bộ đồ chính phủ, nói ngược lại được tiếng đối lập hợp thời trang. Ôi, toàn là những kẻ sống chết mặc bay!

Cầm dui:

Phê bình lúc cầm dui đã làm ồn ào Đô-thành trong giây phút. Nhiều ý nghĩ đã được nói lên những phản động đều êm dịu và thông cảm:

" Các cha làm qua chúng tôi hết cảm tình. "

" Chính phủ qua yêu ốt trong vấn đề này. "

" Tui nó làm như là ông nói tôi! "

Tuy nhiên đa số (kể cả báo chí) vẫn trầm lặng. Phê-bình có ý nghĩ của họ :

- Tôi là chủ nô ma ! Những người thiếu nợ tôi định lả đi nên tôi phải tử lo cho tôi chủ.
- Họ tưởng trả lương chết đói là đủ bốn phần rồi sao ? Nếu họ là phê-bình thì chắc chắn họ không cho chúng tôi là đối hời qua đàng !

Nhưng rồi mọi việc đất nước giải quyết ổn thỏa. Nhưng khó khăn sau này của quốc-gia, không ai đo tội cho phê-bình. Thế cũng mừng.

Việt-nam 1975-

Tôi là phê-bình D. Năm quân y viên Công-hòa vào cuối tháng 4-1975. Tin tức mất các tỉnh ly miền Trung, tiếp tục với tốc độ ngày càng nhanh. Rồi kể đó là Biếm-hòa. Các bác sĩ trực vắng gần hết. Có người cho là đã..... xuất ngoại rồi. Đồng viên họp nhau quanh chiếc Radio xách tay vừa theo dõi tin tức vừa bàn luận coi phải làm gì ?

Nhiều ý kiến được moi lên nhưng không ai có thời giờ suy nghĩ :

- Tui nó yao chắc chắn là sẽ tàn sát mình trước vì mình là kẻ đã cầm súng chống nó, chúng nó rang rang làm sao, chửi được !
- Tui Đức tàn sát Do-thái, tàn sát Tây, tui Miền cấp duôn Việt. Có khi nào nghe dân một xứ tàn sát nhau đâu ?
- Không đến nỗi nào đâu. Vì làm vậy thì quốc-tê còn coi ra gì nữa ?
- Xe đồ xe lam mà còn giết mình thì anh em mình có ăn thua gì ?
- Có quân đội nào đi tàn sát địch quân thất trận bao giờ.
- Phê-bình của nó nó còn thu tiêu trước khi rút lui thì chuyện gì mà nó không dám làm !
- Kinh nghiệm ở Hà-nội 1954 tôi biết, muốn đi củ thì củ bằm sát sân bay hay bến tàu là có phương tiện để đi.

Cuối cùng tui tôi quyết định xuất viện. Nhớ hôm đó là ngày thứ ba. Thằng con đi được công thăng bạn thân, thăng cả xích này thì diu thăng cả xích nọ. Có thăng, đề nghị lên phòng thuốc lấy một số thuốc bổ tui phòng thân nhưng vì gấp qua không ai hưởng ứng. Nhưng kẻ bệnh nằng, những kẻ chó mồm thì vô kẻ khả thi, phải nằm lại. Cho đến nay tôi không biết rõ số phận các người này. Vẫn chưa thấy một hành động nào nhân đạo của CS đối với người dân miền Nam thì làm gì có những trở nhân đạo lễ tể cho những người đó vào lúc đó.

Chúng tôi ra khỏi công. Những thằng giu bạn đi năm mười bước là phải đứng lại để nghỉ, rồi lại tiếp tục đi. Tôi không có thì giờ và tinh thần để theo dõi họ. Tôi phải đi thật nhanh, đi để tìm sinh lộ. Tôi nghĩ rồi đây, đến một nơi nào đó, không xa bệnh viện lắm đâu, có lẽ 100 thước, có lẽ, có lẽ một cây số là cùng, người còn đi được vì phải bảo toàn sinh mạng của mình sẽ để bạn mình lại trước một nhà nào đó rồi gạt nước mắt chia tay. Người bạn đó sẽ gõ cửa nhà đó, sẽ xin một bữa ăn rồi sẽ đi quanh đó, sẽ đi không xa trong vòng một bán kính vài cây số rồi tiếp tục xin ăn, rồi sẽ qua đời một nơi gần đó, một ngọy gần đó vì thiếu thực phẩm thiếu thuốc men !

Tôi quả giang xe ôm tôi phi trường Tân-sơn-nhut. Thật là cảnh hỗn độn. Xe cộ, người ra vào nườm nượp. Xe nhà, xe bus, xe ca, Vali, hàng rào, chướng ngại vật v v. Có lẽ đây là những kẻ được xuất ngoại để lánh nạn một cách hợp pháp. Vậy ai tổ chức cuộc di-tàn này. Tiêu chuẩn chọn lựa người đi tàn ra sao ? Không ai đã đồng đến phê-bình cả vậy. Tôi định trả trộm vào những rồi bị đuổi ra. Tay không có một tắc sắt, thấy lieu lỉnh cũng không ích gì bên tìm cách xuống bến tàu.

Mấy tàu đầy nghẹt cả người, mình chen chân sao lọt. Nghĩ đến ra xứ ngoại tiền, không có, tiếng không biết, tàn phê thì làm sao sống ? Vợ con kẹt dưới Tinh sẽ chết với tui, công sản. Nghĩ vẫn nghĩ vô, có tìm lý lẽ để bào chữa cho sự " ở lại " của mình. Thế là trễ rồi, thế là kẹt lại.

Việt-nam 1975-1978 -

Tôi là phê-bình VNCH.

- Vừa gặp một đồng-viên, bạn có biết nó làm gì không ?

Nó làm điểm chỉ viên cho tui phường. Nó tâm sự : " Tao làm cho sản mấy a !

Vẫn biết " khi chim muông hết thì chỗ sản bị mổ thịt mà chỗ sản bắt tui, không bắt được chim thì càng bị mổ thịt sớm. Giữa hai thế gong kẽm đó, tao phải cầm nhắc rất kỹ để sống.

Hoài bão độc nhất là cần chết chủ trước khi bị mổ thịt.

Những người bị tao điếm chỉ phải đi cải tạo, họ biết được chắc họ giết tao. Ôi, người cha bị còn đau tố vẫn phải thương con mình vì không làm như vậy nó không sống được ! Có thể nào họ tha thứ tao như người cha tha thứ con hay không ? Phát và Chua có chấp nhận " giết người để mình sống " là vô tội không ? Ôi, cái luận lý quái đản của tao chắc không ai chấp nhận đâu . Tao nhớ có lần tao đã hỏi cha hỏi thầy trưởng hợp thấy một tên giặc câu ngòi cho mình nổ một chiếc xe đồ, tôi lấy súng bắn chết để cứu đám đồng kia thì tôi có tội hay không ? Hai ông không ai trả lời nghe cho xuôi tai. Như vậy theo đạo Chua và đạo Phật thì là có tội đó mà hai ông không nói ra có lẽ vì cái bản mặt lưu đản của tao. Nhưng tao lại nghĩ có biết bao kẻ đã xô mình ra chiến trường để chết thay họ thì không cha thầy nào bao là những người đó có tội. Hay là chính các ông cũng thuộc thành phần " có tội " đó. Do đó tao phải kết luận là " giết người để cứu người khác , để tự cứu mình " là không có tội.

Thằng này lý luận khó hiểu quá, tôi xin kể qua một chuyện vui khác :
- Một số Việt kiều thân công về thăm nhà. Dọn rui cho tôi gặp lại "Chi Ba mắt rờ" trước kia ở gần nhà. Thấy tôi tán phê chỉ cho một số tiệm nhỏ và mấy miếng Sô-cô-la. Chồng là một lính "Tây gạch mặt" Martinique. Lúc xưa có một ban nhạc (của nhạc sĩ Đức-Quỳnh thì phải) mà ai cũng thích hát và đại phát thanh cũng thường hát, đó là ban "CỎ TÂY ĐEN". Tôi còn nhớ một đoạn cả nhạc lẫn lời như sau :

" Từ khi anh lính đồng đen về Tây.
Đồng bạc sụt giá còn có 10 quan.
Cô lo cô buồn, cô thương cô tiếc.
Monsieur le ciel beaucoup méchant !"

Tôi tôi, tôi ồm ghi ta vừa đàn vừa hát bài này chọc quê chi. Chi ta bực tôi lắm. Nhớ lại hành động năm xưa mà giờ đây tôi ngưỡng cả mặt. Tuy nhiên không phải chỉ mình tôi ngay cả tác giả, ngay cả đại phát thanh, ngay cả dân chúng sao không, thông cảm nỗi khổ của người có chồng da đen ? Tại sao lại bêu xấu những kẻ bất hạnh đó mà không thương hại họ. Nhưng hành động những củ chi đó sao không một nhà mô phạm một nhà tu hành nào lên án hay khuyên can ? Chê dân xứ này kỳ thì chung tộc, chê dân xứ kia phân biệt màu da, con mình thì sao ? Trời vẫn công bằng, trời vẫn có mặt. Nhưng kẻ chê bai khinh khi chi, bây giờ có được như chi không ? Quả báo nhân tiêm !

Tôi hỏi thăm về tình cảnh của dân Việt tỵ nạn ở ngoại quốc. Chi nói : "Anh đừng mô tưởng ra ngoại quốc làm chi, tụi nó ra ngoại đều đi ăn xin hết ! Thôi thôi, thôi thôi Về nhà tôi mới thăm thía câu chi nói:

Những hành động của xã hội đã xô con người chi vào hàng ngũ của kẻ thù rồi. Chi nói lạc Tây chẳng qua là phản ứng trả thù may thay lại trúng đường lối của Đảng :

Chớ chi đi lính Tây cho lấy roi đánh ba ngày viết một câu tiếng Pháp cũng không trúng. Con chi thì đi sanh nước thuê mà còn không đi ăn xin thay hướng chi người Việt tỵ nạn. Nói gãi địa ngục từ bản bóc lột con người thì tại sao vợ chồng chi như vậy mà dám bỏ tiền ra về thăm nhà quán áo lại tươm tất... ra phết ?

Thấy những kiện quạ từ ngoại quốc gửi về, thấy chó trời đây đồ từ bản, mà lại nói toàn là tụi ăn xin gửi về thì hóa ra tuyên truyền không công cho từ bản sao ?

Dùng lý luận của thiên đường cộng-sản để hiểu địa ngục từ bản thật tình tôi muốn điên cái đầu.

Xin bản tiếp về một số người khác . Đó là thành phần ôn ào, thành phần dăm sáu lũng chiến sĩ VNCH trước 1975. Giờ đây họ im lặng lắm, họ chìm trong đa số chồng đống trầm lặng của toàn dân. Có thể họ đã xuất ngoại rồi, có thể họ đã bị tù tội, có thể họ mắc cam tội " công răn cắn gà nhà " nên đã im bất chẳng ?

Anh còn nhớ đám sinh viên chuyên môn xuống đường, thường vô ngục ta đại diện Đại-học này, trường Cao-đẳng nọ ? Chúng có ngờ đâu giờ đây người ta lại nói trường của chúng là trường của CIA, thầy của chúng là CIA, mà ngay cả giám thi,

thợ kỹ cũng là CIA, chỉ có anh tui phải mới dùng là Giam-đọc !

Anh còn nhớ một kiểu nữ theo Phát-giáo, mặc áo bà ba đôi non là chuyên môn xuống đường không ? Bà ta từng tuyên bố là tôi phải mặc nhiều quần, dây choàng vai (bretelles) chẳng chít cũng mình nếu không, khi xuống đường tui cảnh sát nó tuốt ! Giờ đây bà ta cũng mặc áo bà ba nhưng và năm bảy chỗ, đi thất thớt thất thêu giữa chợ Bến-thành.

Anh còn nhớ một sử bà đầu nào các việc chống đối trước kia. Giờ đây bà là dân biểu rồi. Trong khó đỡ nhưng người từng công tác với bà thì lại đi từ mức mùa. Minh tu-hanh đặc-đạo theo đảng thì lên thiên đường. Ai biểu tui kia tu. theo Phát-lâm chỉ nên bảy giờ phải xuống địa ngục ! Học tập thêm, học tập nhiều nữa mới đặc-đạo được.

Anh còn nhớ tên dân-biểu đẹp trai, ăn nói ngon lành, đôi lập ôn ào lúc nó không ? Sau 75 từ Pháp về, tu tập trên 10 ban bề ra tổ báo. Ngày kia họp tòa soạn chỉ còn 2 người, các tên kia đều vượt biên chui hết. Bà vợ đẹp nhảy đong đong ! Anh toan lo chuyên không đầu ! Chuyện trước mặt thì không lo, mẹ con tôi đối chét cho anh thỏa mãn cái mộng chính trị của anh.

Ngày xưa đó là những kẻ công rần căn gá nhà, nhưng kẻ đâm sau lưng chiến-sĩ, những kẻ tử thù của tôi. Ngày nay tôi nhìn họ như những người bạn làm đường. Nếu tôi có một quyền phép gì, tôi sẽ tát tai chúng mỗi đứa 3 cái thật mạnh, rồi sẽ ôm hôn chúng và nói : Trước kia tôi ở chiến trường về tôi có nói với các anh mà các anh không tin tôi. Tôi đã nói là kẻ tử thù của anh không phải là tôi, cũng không phải là kẻ cầm súng bắn tôi hay cầm gươm đâm sau lưng tôi. Tử thù của các anh là những kẻ đã và đang điều khiển những người máy cầm súng bắn tôi đó. Giờ đây chắc chắn các anh đã thấy rõ rồi.

Vietnam 1980-1984

Tôi là phê-bình còn sống đến ngày hôm nay. Xin đừng hỏi vinh hay nhục, chánh hay tà, chỉ biết đây là người thật, người với da bọc xương.

Phê-bình VNCH dưới ách Công-san chẳng khác nào Do-thái trong lò sát sinh Đức quốc-xã, mới làm cũng không ai tin.

Xin kẻ lai chuyện chủ tôi, người còn khỏe mạnh với tay chân đầy đủ. Tu đó suy ra chuyện tôi cũng không khó.

Chủ tôi năm nay ngoài 60. Trước 1950, ông là thợ máy cho hãng Citroën đường La Grandière Saigon. Tánh nóng như lửa, ăn nói bốc đồng không ai bùm miêng kịp. Trong đời, ông ghét nhất là ba thằng Tây thực dân. Ông đã từng đánh xẹp Tây một tát tay nên bị tổng-có-ra khỏi hàng.

Nay ông làm nghề hớt tóc dao nuôi bốn cháu nội. Cha chúng còn trong tù mà mẹ lại chết. Mỗi ngày khi ông xách thùng đi hành nghề thì hai đứa cháu lớn đi dọc theo đường ranh bên Cầu kinh (xa-lô) để bắt cua tát cá, hai thằng nhỏ có bốn phần kiếm guốc cu, xác miá, cát-tổng về làm củi. Mỗi ngày chỉ ăn một lần vào buổi chiều. Cơm do chính tay ông đóng ra từng chén một, rất chánh xác và rất thò máy. Không đứa nào được ăn qua một chén. Thằng lớn không cần ăn nhiều vì đã lớn rồi. Thằng nhỏ cần ăn nhiều để lớn. Thông thường là rau và nước muối làm chuẩn. Hôm nào tui lớn bắt được cá tép thì ngon hơn. Việc này không phải dễ vì cũng nhiều đứa đi bắt như chúng làm. Tết nhất, ngày lễ lớn, ngày sinh nhật của Bắc thì cũng được thêm một hột vịt dầm nước mắm cho cả 5 ông cháu.

Một hôm tình cờ ghé thăm, tôi được chứng kiến một chuyện quá ư là khôi hài.

Một thằng Tây "thực dân ra mắt" không biết từ đâu xông vào nhà ngay bữa ăn. Gặp chủ tôi, hai người bắt tay mừng rỡ lắm. Mới biết đó là xẹp cu, người từng bị Chủ tôi tát tay cách nay 30 năm về tội hách dịch (Chủ tôi ở nhà nay trên 40 năm, nhớ đó mà tên này tìm nhà không kho). Thấy bữa cơm "dân-tộc" của gia đình hân lác đầu bao : (Ho đổi thoại bằng tu, toa, tôi nghĩ dịch là "mày tao" chắc là đúng hơn).

"Tui mấy đánh giác trên 30 năm, chết trên 1 triệu người, dưới khỏi xứ trên 1 triệu người, cầm tù trên 100 ngàn người, độc lập, thống nhất, hòa bình trên 5 năm rồi mà con ăn uống như vậy sao ?"

Lúc đó có mấy tên công an lang vãng trước nhà (Ai tiếp xúc với người ngoại quốc bị xem là CIA). Chủ tôi quạt lại ngay. Ông vừa nói tiếng Pháp (giọng rất "nit"

nhưng trời chầy ghê lắm. Ông vừa nói tiếng Pháp vừa dịch tiếng Việt cho mấy đứa cháu nghe và có lẽ cho tui công an ở trước cửa nghe luôn một thế.

"E ! tui tao độc-lập thông nhất, hòa bình lâu rồi. Mọi việc êm đẹp ghê gớm ngoài sức tưởng tượng. Này nhé :

* Mỗi tháng gia đình như vậy được quyền mua nửa kilo thịt dù loại "mạc mớ lông đuôi xuống lông da" v v Một kỹ-sư như mấy lương ngày chỉ đủ mua một cái hột, vit. Nhưng, bủ vào tao có đại diện xuất chúng ngồi ở Liên-hiệp-quốc, chỉ ho lên 1 tiếng là tui Mỹ xếp về !

* Dân tao không còm ản, không áo mặc không sao, điều quan trọng là khoa học gia chúng tao sẽ cung đi phi thuyền với Nga tìm cách giải phóng không gian.

* Tui Nhật lun đánh giặc thua Mỹ giờ đây dân nó sướng như vậy. Tui tao thắng Mỹ rồi đây chắc chắn sẽ sướng gấp trăm lần tui nó. Tui tao đã có đoàn quân viễn chinh cả trăm ngàn lính mây thay chỗ ?

* Mấy nhớ kham lớn Saigon khi xưa không, có tường cao bọc quanh đó. Gió dấy tường này đã uốn theo hình chữ S dài trên ngàn cây số.

Thầy thằng Tây trở mặt nhìn Chú tôi tiếp ; cái lăm múc mà ai cũng muốn vượt qua, tui tao thường đùa là "cột dạn nếu nó biết đi nó cũng sẽ vượt qua"; mà không ai dám vượt ngược lại thì may, kểu đó là cái lăm gì. Tao thì tao kêu là tường của kham lớn.

* Có "xanh trắng đỏ" tui bày nói là tường trưng cho tự do, thật tình tao không hiểu. Có tui tao có ý nghĩa rất huyền ảo : nền đỏ tường trưng cho máu người Việt, sao vàng tường trưng cho da thịt người Việt. Có chúng tao sẽ lớn lên, lớn mãi mãi, sẽ bao trùm cả Đông-Nam-A, có thể luôn cả nước Pháp của mấy nứa. Chỉ còn một trở ngại nhỏ là cỡ càng lớn thì máu thịt càng nhiều để nhuộm nó. Chắc chắn là đang chúng tao sẽ vượt qua trở ngại này nếu tui quốc tế không phá thôi.

* Chúng tao có kế hoạch 5 năm, xừ này trở thành xừ của Phật, người người ăn chay, không còm ai ăn thịt, có kế hoạch 10 năm, xừ này trở nên thiên-đàng hạ-giới, người người không cần ăn mà vẫn (phải) sống, kế-hoach 100 năm, kế-hoach 1000 năm v v và nếu với năm với điều kiện là thì xừ Việt chúng tao sẽ làm bá chủ hoàn cầu !!

Thằng Tây ôm bụng cười nắc nẻ, và nói :

- Thôi thôi, tao phục mày lắm. Ba mươi năm nay tao chắc mày đâu có dịp nói tiếng Pháp mà giờ này mày dùng temps de verbe còn correct hơn tao ! Không xải futur simple, không futur composé mà toàn là futur conditionnel !

Chú tôi tiếp lời : Ở xừ tao ngày nay, mọi chuyện đều futur conditionnel hết.

(Tôi chợt nhớ khi xưa học tiếng Pháp dùng temps de verbe là một cực hình. Futur simple, futur composé còn hiểu hiểu, futur conditionnel thì bu trát.

Có lẽ tại thầy không cho những thí dụ cụ thể như vậy nên mình không hiểu.

Mà lúc đó có cho thí dụ đi nữa, chắc gì mình đã tin !).

Mấy cứ tưởng tao nói đùa, không đâu, này nhé :

Trong khi chờ thế-chiến thứ ba, nghĩa vụ quốc-tế của chúng tao là giải phóng Đông-Nam-A. Thế chiến thứ ba bùng nổ, Nga Việt là đồng-minh sẽ choảng Tàu Mỹ. Các xừ dật dờ sẽ đứng yên đờ gió. Tui tao dứt điểm Trung-hoa lục-địa thì Nga, dứt điểm Mỹ. Một ngày sau đó là giải phóng các nước dật dờ cho bỏ tanh hẹm nhất đứng chỗ, gió.

Thiên hạ sau đó sẽ trong thế "lưỡng cầu tranh phần". Với ý chí tất thắng, chúng tao sẽ hạ Nga không khó và trở nên bá chủ hoàn-cầu.

Đỉnh cao của xừ tao là những bậc anh minh có khả-năng cai trị cả quả địa-cầu này, không chúng luôn cả vũ-trụ là đáng khác.

Thằng thúc dân cười gằn dừ ca giây mịt quăm.

Hắn bắt tay từ già còn nói thêm mấy câu trào mau nữa :

- Có nhuộm mau phối nằng vai nạm sẽ thành có trắng cho mày xem.

- Trong khi chờ đợi lăm bá-chủ hoàn-cầu, tao chúc cho dân mày mỗi chiều được một tô canh thịt để ăn.

Chú tôi tiếp lời : "Biết nhau 40 năm, hôm nay mày mới hiểu tao, tao mới hiểu mày. Mía sâu có đốt, mía dọt có nời, nhà dọt không lo sửa lại đem lửa ra đốt thì còn đâu mà ở. Cui bam là thu, coi thu là ông mới đó chính là tao !"

Thằng Tây đi rồi Chú tôi mới tiếp :

- Có thằng không cùng màu da, không cùng chủng tộc, không cùng tiếng nói với mình, miêng nó nói mình là thuộc địa, là nô-lệ của nó, mà nó lại coi mình là người như nó. Còn

có thằng cùng máu da, cùng chủng tộc, cùng tiếng nói như mình, mở miệng là anh em, là đồng bào mà nó coi nó là trời con coi mình là..... cho.

- Tao nhớ hồi thực dân Pháp, dân mình sống phây phây. Không lẽ nó đem tiền của tư mầu quốc qua cho mình ăn. Vô lý. Nó phải lột lột đem tấn xường tấn tủy chớ mà sao mình vẫn có cái để ăn?

Tại sao giờ đây mình đã độc lập, tự do rồi mà mình lại đói? Không lẽ tui cầm đầu ăn hết? Cho mỗi ngày tui nó ăn 10 bữa đi nữa cũng không làm sao bằng tui Tây đem tiền về xù kia mà. Vô lý thật. Hay là phải trả nợ cho Nga-sô? Hay là phải chi tiêu cho nghĩa vụ quốc-tê. Hay là đang diệt chủng dân chúng miền Nam để tạo một thể-hệ người máy vô tri cho công cuộc bá chủ hoàn cầu? Hay là tui nó qua..... ngu?

Tôi nói: Cậu nào Chú nói, cháu nghĩ cũng đúng cả! nhưng trề rồi Chú ơi!

Chú tôi cố cái: "Đôi với mấy thi trề chớ đôi với tao thì chưa. Ngồi cho tao hốt tóc cao mắt, tao chỉ đưa lưỡi dao nhẹ qua cổ thi dù Lenin, Cac-Mac đem hoà tiến Sam kê bên bàn cũng không kịp."

Tôi nói: Chú nói mớ nhỏ chớ, tui nó nghe được thi khôn, ai mà nuôi 4 đứa nhỏ,

Ông còn cái lơm hờn: Tao tên là NANG họ LÊ, LÊ NANG ở đây 40 năm ai cũng biết, CHA tao là LÊ NINH: Ông tổ của công-sân. Mấy thằng có ke lột chốt ở đây ăn thua gì! Hờ hờ là tao cho học tập cả lũ.

Ông cầm dao cao quá quá lại tôi sợ ông loạn óc, tưởng làm tôi là tên cán-bộ nào đó làm thiệt một cái thi hết chỗ đôi non. Tôi chuồn êm.

*

Đến nay vẫn chưa nghe Chú tôi bị công an hỏi thăm sức khỏe, chắc chúng cũng tưởng Chú tôi thuộc hàng siêu đẳng vì thông suốt đường lối đang gặp trăm lần thầy của chúng. May thay.

CALI 1975-1984 .-

(Xin xem Lá Thư kè)

NAN...

Đi interview nhiều nơi, có nói cho biết tên đã ghi vào danh sách những người có thể được tuyển dụng, có nói nó im bất không nói năng gì, có nói nó cũng cho bắt không đủ tiêu chuẩn. Đôi chỗ đến chán nản. Đôi khi tôi chán quá, không nấp dớn nữa, thì nó lại tuyển người. Thật trở trêu. Bây giờ, tôi giao lại cho bà xã tôi nhiệm vụ tìm việc, nơi nào có việc, thì vợ tôi điện thoại xin dớn, điện dớn, giống như những dớn mầu đã diễn trước đây, tôi chỉ hạ bút ký, và khi thấy thuận tiện thì đi thi, đi interview, khi không thuận tiện thì điện thoại đến xin lỗi vì bận việc nên không đi interview được. Thực sự tôi cũng đã chán nản, nhưng tôi biết chắc chắn trăm phần trăm, là trông tương lai, sẽ có vài nơi kêu tôi đi làm sau khi đã đợi chớ mười mấy tháng. Có lẽ khi đó, thì công việc của tôi nói đây đã đến hồi kết thúc. Như sách xưa có nói, cùng tác biến, biến tác thông. Nhiều người thất nghiệp, chán quá xoay qua ngành thương mại, và đã phát giàu sau một vài năm. Anh bạn nói: nếu công ăn việc làm xong suốt mãi thì bây giờ cũng chỉ không bả cọc ba đồng lại rai qua tháng ngày, nhờ thất nghiệp lâu và nhờ không kiếm ra việc nên trở thành chủ nhân. Nó nản nhiều nhưng lời tức nhiều.

Một anh bạn A-dông, nguyên làm cùng một công ty với tôi trước đây nói rằng: Tốt nhất là đi làm cho citty nào đó, công việc ổn định một nơi, rồi tìm thêm một ngành thương mại nhân nhà. mở một tiệm thương mại, nếu làm ăn khăm khải thì tốt, không thì cũng huê vốn mà không lo lắng chi nhiều, lỗ là chút chút thì có đồng lương đắp vào. Một ngày kia, cơ sở thương-mại khá lên, thì bỏ luôn việc kỹ-thuật cũng không tiếc. Δ

NA-UY

nó sẽ xảy ra tiếp nữa. Khi sát vách đầu Bắc có ranh giới 180 km chung với đàn anh Liên xô vi-dại.

Hiện nay đứa gái lớn đang học lớp 9 (tưởng đường đệ tứ), còn con bé học lớp 3 tiểu học. Con tôi thì vẫn học lại rai thêm tiếng Na-uy hàng ngày. Ở đây không riêng gì con vợ hay mặt vợ, thất nghiệp là xã-hội cấp dưỡng cho ăn đến vô thời hạn theo luật Na-uy. Nhưng mà ngựa tay hoài cũng chẳng lấy gì vui với đồng tiền khiếm tốn của họ để sống qua ngày.